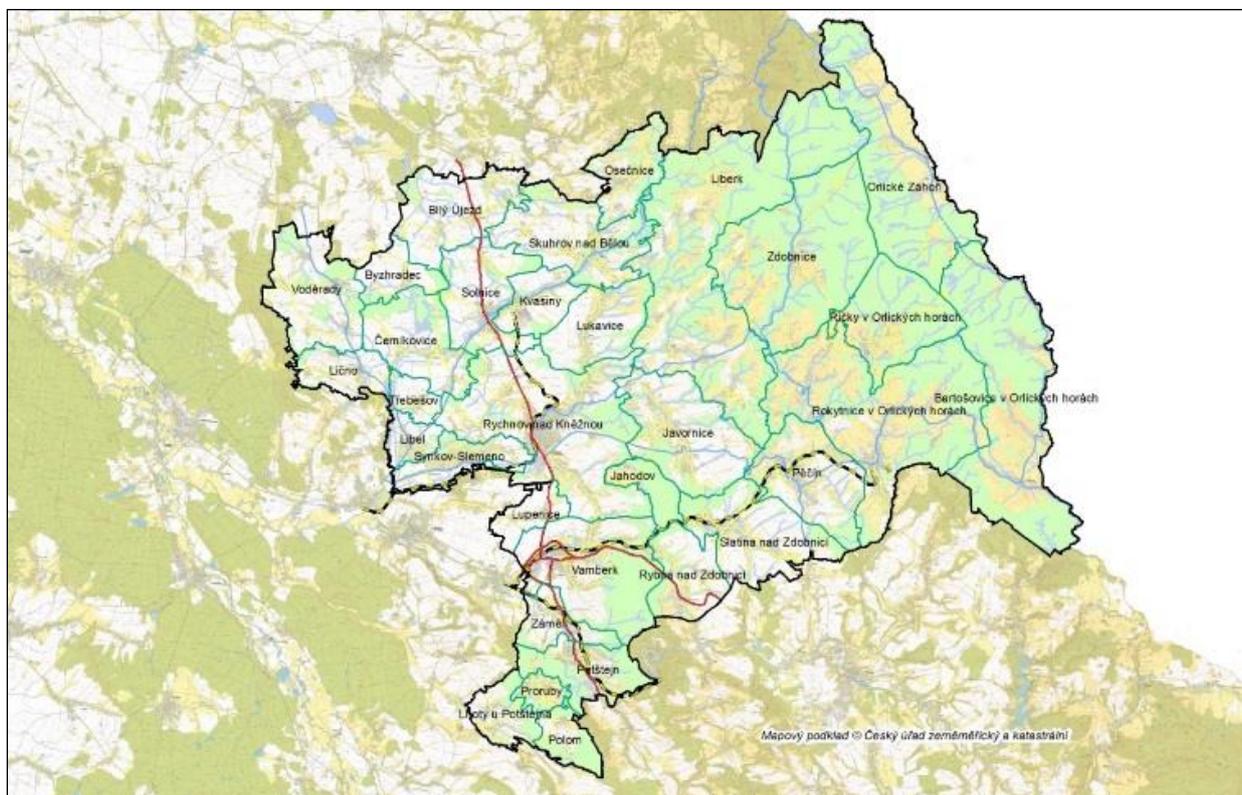

Zpráva z území o průběhu efektivní meziobecní spolupráce v rámci správního obvodu obce s rozšířenou působností Rychnov nad Kněžnou

Téma: Administrativní podpora obcí

Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

*Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území
správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu:
CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)*

OBSAH:

1	ADMINISTRATIVNÍ PODPORA OBCÍ, BEZ VZNIKU CENTRA SPOLEČNÝCH SLUŽEB	3
1.1	DEFINOVÁNÍ ŘEŠENÉ PROBLEMATIKY	3
2	PRŮBĚH JEDNÁNÍ	9
3	ZPŮSOB NASTAVENÍ ROZHODOVACÍCH A ŘÍDÍCÍCH STRUKTUR	12
4	NASTAVENÍ JEDNACÍCH A ROZHODOVACÍCH PRAVIDEL	13
5	FINANCOVÁNÍ	13
5.1	MZDOVÉ NÁKLADY	16
5.2	PROVOZNÍ NÁKLADY	17
5.3	OSTATNÍ NÁKLADY	17
6	VYHODNOCENÍ EFEKTIVITY	18
7	ZÁVĚR	20
8	PŘÍLOHY	21

1 Administrativní podpora obcí, bez vzniku centra společných služeb

Území Rychnovska je sociálně stabilizovaným územím se stálou hospodářskou strukturou, sociálními i společenskými vazbami, vysokou mírou zaměstnanosti, kvalitním životním prostředím a z toho všeho vyplývající spokojenosti obyvatel.

Rubem této spokojenosti je určitá konzervativnost, která vede k odmítání nových podnětů a myšlenek a lpění na ověřených postupech. Tato skutečnost se projevila i při projednávání nových forem spolupráce obcí a jejich institucionalizace.

1.1 Definování řešené problematiky

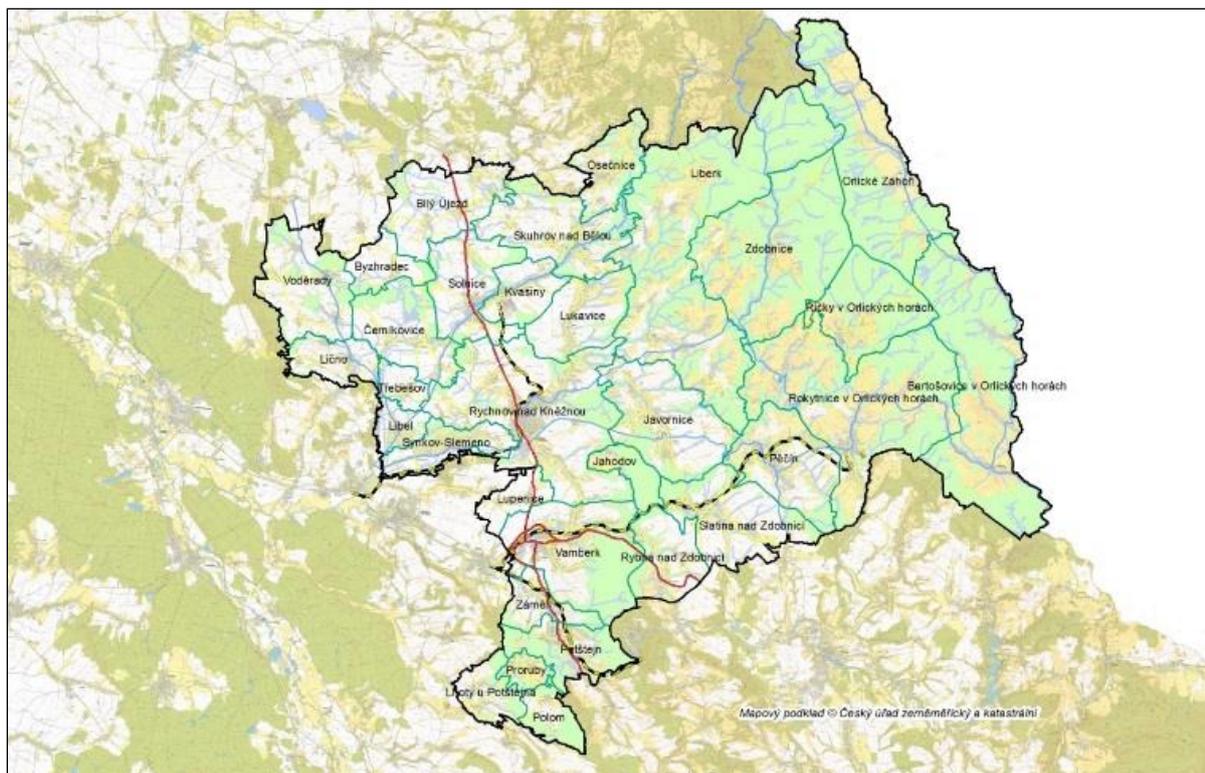
Správní obvod obce s rozšířenou působností Rychnov nad Kněžnou se nachází v Královéhradeckém kraji při jeho severovýchodní hranici s Polskem. Na jihovýchodě sousedí s Pardubickým krajem, na jihozápadě s územím ORP Kostelec nad Orlicí a severozápadě s ORP Dobruška. Sledované území zahrnuje 32 obcí, z nichž čtyři mají statut města.

Ve správním obvodu ORP Rychnov nad Kněžnou působí 11 dobrovolných svazků obcí (Mikroregion Rychnovsko, Vodovodní svaz Císařská studánka, Brodec, Svazek obcí Dřížná, Dobrovolný svazek obcí Region Orlické hory, Dobrovolný svazek obcí Vrchy, ORLICE, Dobrovolný svazek obcí Štědrá, Svazek obcí Dolní Bělá, BioTop, Dobrovolný svazek obcí „Mikroregion Bělá“), přičemž v těchto svazcích je sdruženo všech 32 obcí spadajících do správního obvodu ORP. Nejvýznamnějším z nich je DSO Mikroregion Rychnovsko. Je to činný a polyfunkční svazek, který v současnosti sdružuje 30 obcí, které všechny náleží do oblasti ORP Rychnov nad Kněžnou. Aktivity svazku se v současnosti zaměřují především na přeshraniční spolupráci, odpadové hospodářství, nákup drobné techniky, apod. V rámci analyzovaného správního obvodu ORP má poměrně významnou pozici zejména s přihlédnutím k faktu, že kromě dvou obcí jsou jeho členy všechny ostatní obce území správního obvodu.

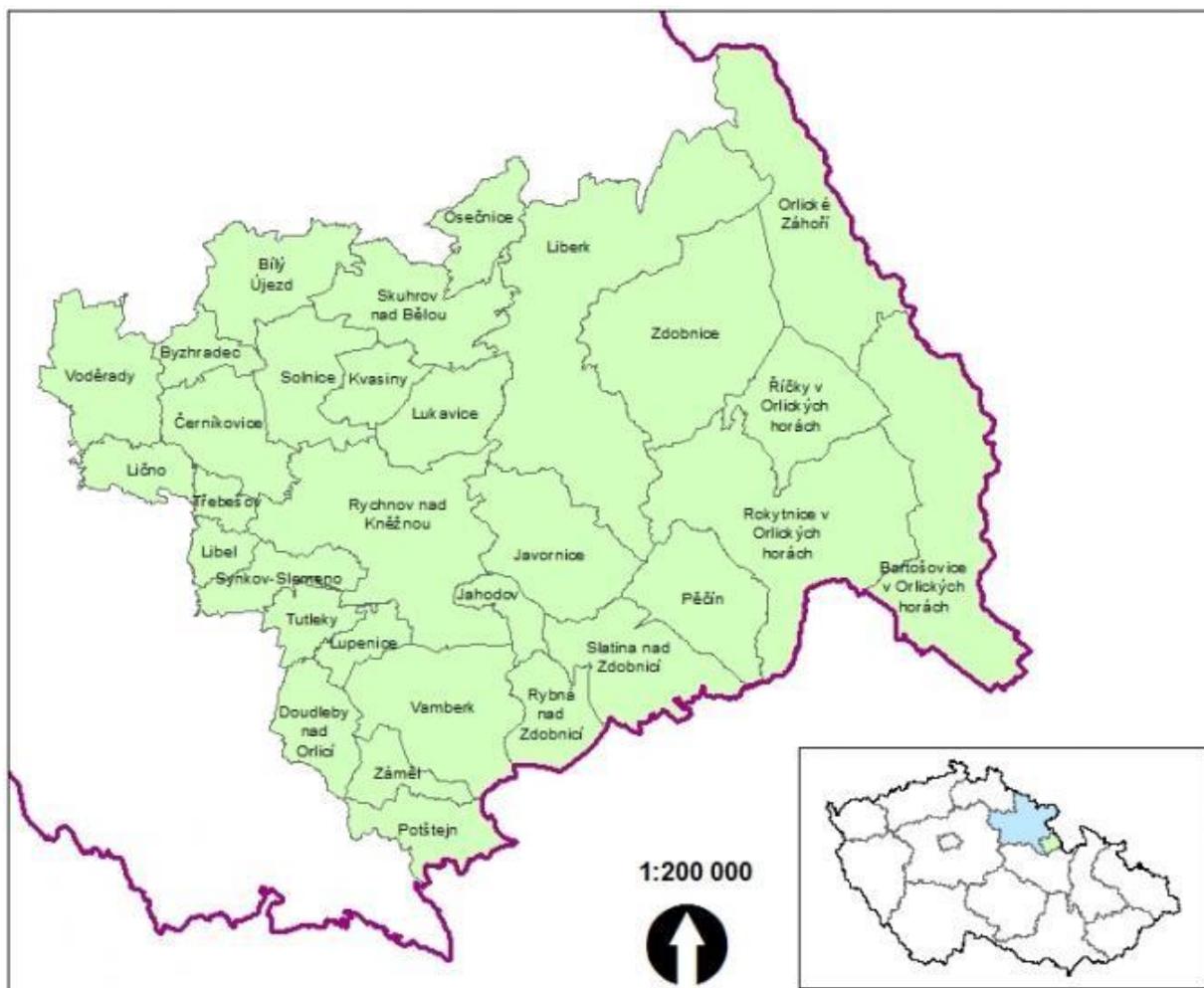
Na území ORP Rychnov nad Kněžnou působí Místní akční skupina Sdružení SPLAV. Pracuje pro 31 obcí, z nichž 29 náleží jak do území ORP Rychnov n/K., tak je členem DSO Mikroregion Rychnovsko.

Všechny tyto 3 subjekty se aktivně věnují rozvoji regionu Rychnovsko na základě strategií rozvoje, které připravují. Činnost každého z nich je založena na spolupráci a vzájemné výpomoci jeho členských subjektů. Při úvahách a diskuzích o meziobecní spolupráci na území Rychnovska byly starosty obcí tyto instituce opakovaně zmiňovány jako dostačující platforma spolupráce, při revizi stanov a dalších dokumentů nebyly zjištěny a starosty ani požadovány žádné nutné změny.

Na základě tohoto výchozího stavu se další diskuze v území soustředí na formy spolupráce, specifika uvedených 3 platforem a jejich ekonomičtější využívání.

ORP Rychnov nad Kněžnou je městem vykonávajícím činnosti v přenesené i samostatné působnosti. V rámci obou (tedy jak v povinném rozsahu, tak i nad jeho rámec) pomáhá městům a obcím ve své působnosti při řešení jejich povinností. Jedná se spíše o formu pomoci než rovnocennou spolupráci. Město napomáhá obcím prostřednictvím svých odborných pracovišť hlavně metodickým řízením, přináší nové informace, vysvětluje nové postupy formou školení, sdílí zpracované formuláře, placené přístupy, atp. Pomoc je bezplatná, hrazená z finančních prostředků ORP. Město je historicky i v současnosti přirozeným centrem regionu, je vzdělávacím, kulturním a správním střediskem, jeho prestiž a vůdčí význam jsou nezpochybnované. Pomoc obcím probíhá podle potřeby průběžně, setkání starostů ORP je pořádáno 4-6x ročně.

MAS Sdružení SPLAV pracuje na Rychnovsku od roku 2004. Za dobu své úspěšné činnosti získala důvěru starostů a stala se stabilním pilířem rozvoje Rychnovska. Zabývá se především dotačním managementem, který je starosty obcí i další veřejností velmi žádán. Je to nezisková organizace, jejími členy je 14 zástupců obcí a dalších 40 zástupců jiných subjektů. Tím poskytuje prostor nejen pro setkávání a spolupráci obcí navzájem, ale i pro jejich setkávání a spolupráci s podnikateli a neziskovými organizacemi. Jedná se jak o neformální setkávání v rámci schůzí, exkurzí a společenských akcí, tak i o organizovanou spolupráci v rámci projektů MAS: MAS připravuje vlastní projekty spolupráce, které řídí a administrativně zajišťují její zaměstnanci. Členské subjekty se podílejí různou měrou podle svého zájmu na realizaci projektů – drobné výstavbě, uspořádání akce, pořízení vybavení, atp. Podle míry zapojení se podílejí i na dofinancování projektu. Zaměstnanci MAS poskytují i další poradenské služby, zejm. v oblasti výběrových řízení, zpracování strategických plánů, pořádání akcí, atp. Většina poradenských služeb je poskytována zdarma.

MAS má 6 zaměstnanců, zasedání valné hromady se koná 6-8x ročně, další akce také 6-8x ročně.

Z uvedených charakteristik vyplývá, že každý z popsaných subjektů je vhodnou platformou spolupráce a bude i nadále v této oblasti působit. Zároveň je zřejmé, že každý ze subjektů má odlišný způsob řízení, financování a komunikace a umožňuje tedy i jiný způsob spolupráce. Z tohoto důvodu budou nadále rozvíjeny všechny 3 formy spolupráce směrem k diferenciaci a hospodárnosti uskutečňovaných aktivit spolupráce.

Graf vztahů působnosti platformy spolupráce (s využitím prezentace projektu na zasedání Valné hromady MAS dne 8.9.2015)

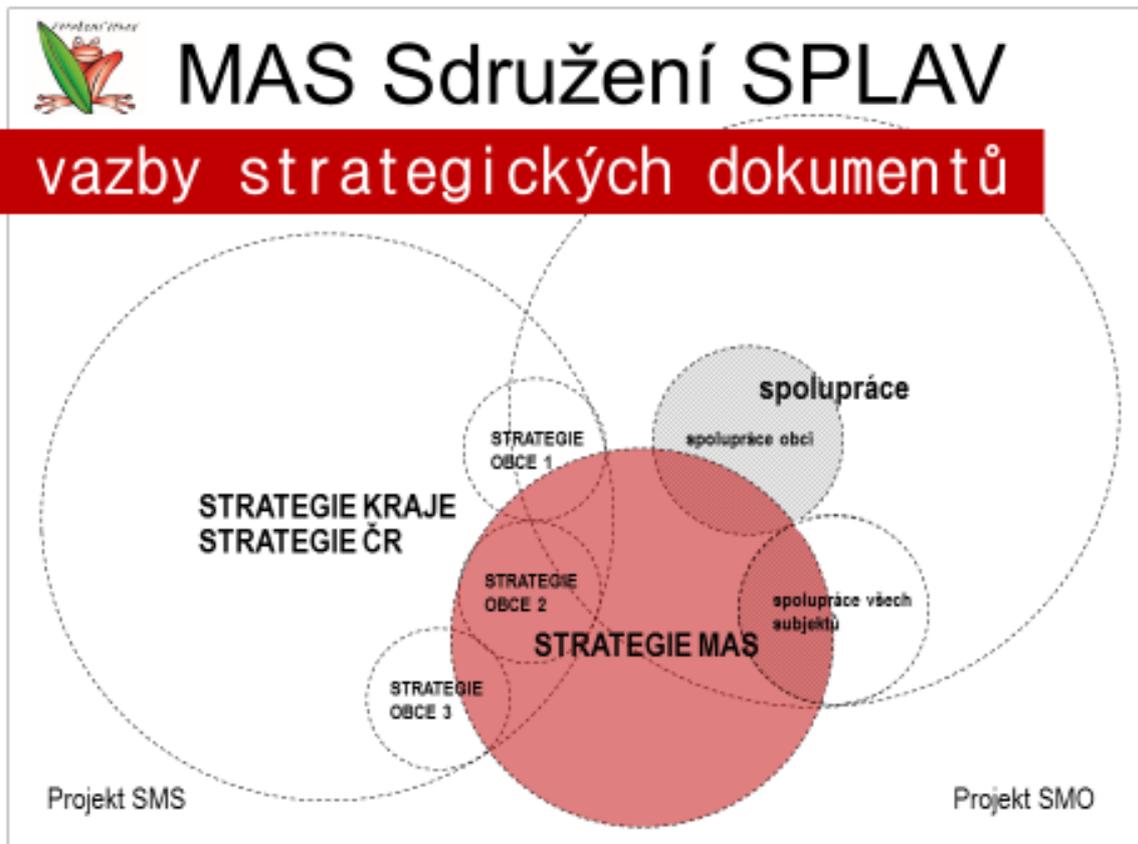
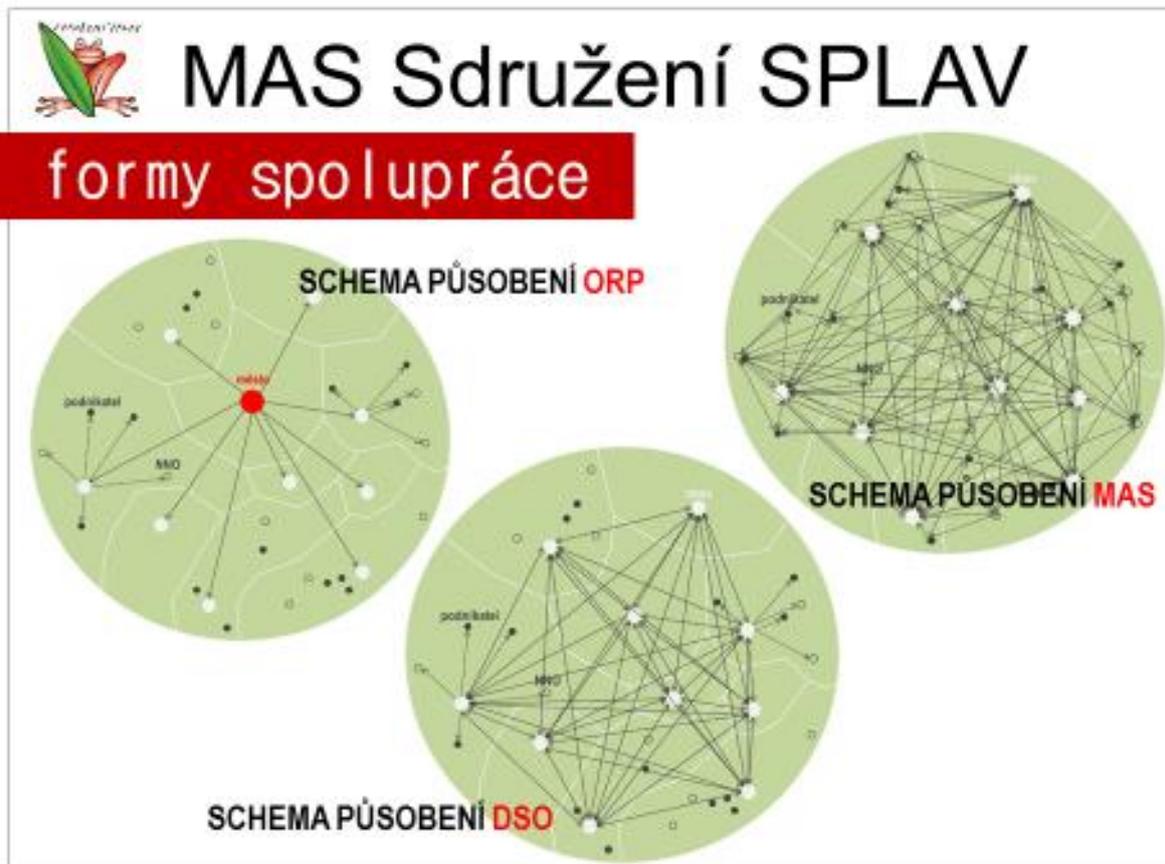

Schéma formy spolupráce 3 platforem spolupráce (s využitím prezentace projektu na zasedání Valné hromady MAS dne 8.9.2015)

2 Průběh jednání

Problematika meziobecní spolupráce byla v území diskutována v průběhu realizace celého projektu, tedy v období 11.2013 – 9.2015. Probíhala diskuze na půdě ORP, DSO, MAS i v menších skupinách. Souběžně byla problematika hodnocena i metodicky podle pokynů Svazu měst a obcí, a to analýzou současného stavu, dotazníkovými šetřeními, vyhodnocením získaných údajů a projednáváním možných změn v institucionalizaci spolupráce. Starostům byly přiblíženy formy institucionalizace meziobecní spolupráce doporučené SMO. Byla diskutována možnost rozšíření počtu zaměstnanců DSO Mikroregion Rychnovsko, možnost založení samostatného subjektu servisního střediska a možnost placeného servisu Úřadu Města Rychnov nad Kněžnou.

V roce 2013-14 byla uskutečněna tato šetření:

- 5.12.2013 proběhlo zasedání DSO Rychnovsko - projekt prezentován starostům obcí ORP
- 28.11.2013 a 13.12.2013 projekt byl prezentován a diskutován i na setkání Valné hromady MAS Sdružení SPLAV a setkání obcí DSO Bělá
- Dotazník č.1 - Termín šetření: leden a únor 2014
- 18. 2. 2014 proběhlo zasedání DSO Rychnovsko - předání informací starostům o současném průběhu projektu, tedy stupni zpracování dokumentů analytické části a průběhu 1.dotazníkové akce
- 4.3.2014 proběhlo zasedání starostů celého okresu Rychnov nad Kněžnou
- Dotazník č.2 - Termín šetření: březen a duben 2014
- 22.5.2014 proběhlo zasedání Výboru DSO Rychnovsko za účelem projednání metodiky institucionalizace meziobecní spolupráce a situace DSO Rychnovsko
- 12.6.2014 – 1. oficiální setkání představitelů obcí v územním obvodu ORP Rychnov nad Kněžnou
- 16.12.2014 – Valná hromada DSO Mikroregion Rychnovsko – prezentace cílů, opatření a možných společných projektů

V období leden-září 2015 byla uskutečněna tato šetření:

- 26.2.2015 - Zasedání DSO Mikroregion Rychnovsko – představení souhrnného dokumentu a diskuze nad cíli. Sestavení záměrů obcí.
- 23.4.2015 - 2. oficiální setkání představitelů obcí v územním obvodu ORP Rychnov nad Kněžnou

- 5.6.2015 - Zasedání dozorčí rady DSO Rychnovsko – diskuze nad dvěma tématy (administrativní podpora a sociální služby). Administrativní podpora byla hlasováním zvolena jako potřebnější.
- Dotazníkové šetření k průřezovému tématu administrativní podpory malých obcí – červen 2015
- 25.6.2015 – Zasedání valné hromady DSO Rychnovsko - Volba tématu pro efektivní meziobecní spolupráci v území ORP Rychnov nad Kněžnou
- Uskutečněná jednání k tématu EMOS a AP
První jednání – 11. srpna 2015 MěÚ v Rychnově nad Kněžnou, přítomní 4 starostové obcí
Druhé jednání – 18. srpna 2015 OÚ ve Slatině nad Zdobnicí, přítomno 9 starostů obcí
Třetí jednání – 26. srpna 2015 MěÚ v Rychnově nad Kněžnou, přítomno 12 starostů obcí
Čtvrté jednání – 8. září 2015 Skuhrov nad Bělou, přítomno 13 starostů obcí

Závěry:

Z 32 obcí na území ORP projevila zájem o společný postup při plnění některých samosprávních činností většina z nich. Tradice spolupráce mezi obcemi je v ORP dlouhodobá, nejvíce obce spolupracují v oblasti předškolního a základního vzdělávání, sociálních služeb, řešení krizových situací, v kultuře a sportu a v cestovním ruchu, a pokud dosud nespolečně pracují, mají o tyto oblasti spolupráce velký zájem. Rozšířit spolupráci mají obce zájem v oblasti odpadového hospodářství, sdružených nákupů a sociálního podnikání. Zejména malé obce 1.kategorie s neuvolněným starostou, resp. s minimálním administrativním aparátem projevily zájem o spolupráci v rámci administrativních povinností a řešení odborné problematiky. Jedná se především o problematiku právní, veřejných zakázek a také dotační management. Jako největší výhody spolupráce obcí spatřují respondenti finanční úspory, zkvalitnění výkonu veřejné správy, rozšíření nabídky služeb pro občany a snadnější prosazení regionálních rozvojových cílů.

Všechny obce však zároveň velmi dbají na nezávislost a samostatnost ve své činnosti a rozhodování o obecních záležitostech. Projevilo se to na výsledcích šetření, ze kterých je patrný důraz na zachování co nejširší rozhodovací a výkonné pravomoci pro samosprávy obcí. Jedná se zejména o finanční, technické a stavební záležitosti a rozvojové záměry obce, které obce upřednostňují zajistit vlastním zaměstnancem nebo voleným zástupcem. Také v ostatních činnostech obce přijímají spíše poradenskou a metodickou pomoc než vlastní výkon související agendy.

Starostové na jednáních opakovaně konstatovali tyto skutečnosti:

- ✓ DSO Mikroregion Rychnovsko je stabilním svazkem s ustálenou a vyhovující formou řízení, činnosti i zapojení obcí. Jeho členská základna je stabilní a z toho vyplývá spokojenost obcí s jeho fungováním. Finanční možnosti DSO založené na členských příspěvcích a dotacích neumožňují rozšíření aparátu svazku bez výrazného navýšení členských příspěvků. S přípravou společných projektů starostové souhlasí, do jejich přípravy a finančního zajištění by se však až na výjimky měly podle jejich názoru zapojit především obce, kterých se projekt týká. Záměrů společných pro celé DSO není mnoho a není potřeba pro jejich realizaci vytvářet nový subjekt či zaměstnanecké pozice. Členské příspěvky do DSO Mikroregion Rychnovsko si nepřejí navyšovat ani vytvářet poplatky nové.

- ✓ Úřad Města RK jako ORP spolupracuje s obcemi dobře. Zajišťuje poradenský a mnohdy i realizační servis obcím ve všech oblastech jejich činnosti – samosprávné i přenesené působnosti, a to zdarma. Zpoplatnění této činnosti je bezdůvodné a nebylo by obcemi dobře přijato.
- ✓ Starostové obcí vítají poradenství či další pomoc v mnoha záležitostech samostatné i přenesené působnosti. Ve většině témat již mají svůj zavedený postup a osvědčeného poradce. Jedná se o Úřad ORP, MAS Sdružení SPLAV, poradenskou agenturu či odbornou fyzickou osobu. Ve většině případů jsou starostové s poradci spokojeni, pokud ne, obrátí se na jiné doporučené subjekty.
- ✓ Stávající situace a podpora meziobecní spolupráce na území ORP Rychnov n/K. je velmi dobrá a není důvod k nespokojenosti či zásadním změnám. Není důvod k vzniku nového poradenského subjektu - na území ORP se již nachází několik osvědčených agentur. Zaměstnání poradce přímo dobrovolným svazkem či obcí s rozšířenou působností není ekonomické, protože by toto řešení znamenalo nárůst členských příspěvků obcí na úhradu mzdy, či zpoplatnění této činnosti ze strany ORP. Navíc soubor potřebných poradenských témat je tak široký, že není v možnostech jednoho poradce jej obsáhnout – proto jsou využívány osvědčené poradenské firmy na jednotlivá témata (zateplování, sociální bydlení,..)
- ✓ Záruka a platformou spolupráce jsou ORP, DSO Rychnovsko a MAS Sdružení SPLAV. Vzhledem k tomu, že se území ve správě těchto subjektů překrývají a v některých případech se dubluje i jejich činnost, bylo by vhodné a přehledné rozlišit témata poradenské činnosti těchto subjektů a také projekty spolupráce organizované těmito subjekty. Bude tak ještě více využít potenciál a specifika těchto subjektů.

Souhrnný závěr:

Starostové obcí z území ORP Rychnov nad Kněžnou doporučují zachování stávajících forem spolupráce s tím, že by bylo vhodné více tematicky a organizačně koordinovat poradenskou činnost ORP a DSO, případně i MAS tak, aby role těchto subjektů byly přehlednější a lépe vymezené.

3 Způsob nastavení rozhodovacích a řídicích struktur

Vzhledem k závěrům z projednávání meziobecní spolupráce v území jsou zachovány stávající a rozhodovací a řídicí struktury všech tří existujících platform spolupráce takto:

Obec s rozšířenou působností.

Činnost ORP se řídí zákonem o obcích a další legislativou. Intenzitu, formu a kvalitu pomoci spádovým obcím a spolupráce s nimi řídí Starosta města. Záležitosti projednává s členy Rady města a jejich řešením pověřuje zaměstnance Úřadu města, případně jiné osoby. Záležitosti zásadního významu projednává v Zastupitelstvu města. Naopak drobné a opakující se činnosti schvaluje sám, nebo je vykonávají přímo zaměstnanci města na základě dlouhodobé praxe automaticky. Starostové, případně jiní zástupci obcí navštěvují pracoviště úřadu individuálně podle potřeby, zasedání všech zástupců obcí z území ORP jsou uskutečňována obvykle 2x ročně, obvykle z důvodu předání informací ze strany úřadu ORP, školení, přednášek hostů, atp.

Dobrovolný svazek obcí.

Činnost DSO se také částečně řídí zákonem o obcích. Svazek řídí jednatel (podle ustálené praxe vždy starosta ORP) a 7 členná Dozorčí rada. Ta projednává a schvaluje zásadní záležitosti svazku (snižování nezaměstnanosti, zlepšování životního prostředí, rozvoj ekonomiky, infrastruktury, cestovního ruchu a dalších oblastí). Prakticky veškerá činnost svazku se týká spolupráce. Valná hromada svazku se schází pravidelně cca 4x ročně z důvodu projednávání společných záležitostí a jejich schvalování. Stejný postup se týká i přípravy vlastních projektů. Jejich administrativní přípravou a řízením je pověřena Tajemnice svazku nebo jiný zaměstnanec ORP nebo některé z obcí.

Místní akční skupina.

Činnost MAS se řídí podle občanského zákoníku (spolek) a specifických předpisů vztahujících se k MAS. Statutárním orgánem MAS je předseda zastupovaný místopředsedou. Rozhodovací roli plní Programový výbor, který má 7 členů. Projednává a schvaluje projekty MAS včetně projektů spolupráce. Drobné a pravidelné úkony spolupráce (informovanost, pozvánky na akce, atp.) provádějí samostatně zaměstnanci MAS pod vedením manažerky MAS. Valná hromada MAS zasedá cca 6-8x ročně jak z neformálních důvodů, tak k předání informací a projednávání záležitostí MAS.

Doporučení:

1. Bude vytvořena pracovní skupina ze zástupců uvedených subjektů. Skupina bude mít 3-6 členů (1-2 os. z každého subjektu) a jejím úkolem bude vzájemné sdílení a předávání informací o připravovaných aktivitách. Skupina nebude mít řídicí ani rozhodovací pravomoc, přenášení

informací při poradách skupiny i zasedáních ORP, DSO a MAS bude napomáhat koordinaci aktivit.

4 Nastavení jednacích a rozhodovacích pravidel

Vzhledem k závěrům z projednávání meziobecní spolupráce v území jsou zachovány stávající jednací a rozhodovací struktury všech tří existujících platforem spolupráce takto:

Obec s rozšířenou působností.

Jednání obcí z území ORP se odehrává v zasedací místnosti ORP. Přípravuje ho úřad města a řídí starosta ORP, v průběhu jednání se obvykle nehlasuje ani nepřijímají usnesení, rozhodovací pravomoc je na straně ORP. Jednání se týkají záležitostí povinností obcí v oblasti státní správy i samosprávy. Nejedná se o rovnocennou spolupráci obcí, ale o jednostrannou pomoc obcím ze strany ORP, kterou ORP iniciuje a organizuje.

Doporučení:

1. Záměry spolupráce by se mohly týkat oblastí, kde je nezbytná vůdčí role ORP a spolupráce jeho úřadu, ale jsou zaměřeny na celé území – pořízení koncepčních dokumentů územního plánování a dalších, studií proveditelnosti, komunitních plánů, řešení záležitostí zaměstnanosti, sociálních služeb, zdravotnictví, životního prostředí, atp. Příprava a řízení realizace projektů by byla úkolem zaměstnanců ORP a vybraných starostů obcí. Záměr by byl projednáván a schválen na zasedání obcí z území ORP, následně by ho pověřený zástupce některé z obcí z území ORP přednesl za zasedání příslušných orgánů ORP, kterým by náleželo konečné schválení.
2. Mezi zaměstnanci ORP bude vybrán pracovník pověřený spoluprací se starosty z území DSO. Bude zajišťovat koordinaci předávání informací a formou pravidelných dotazů zjišťovat poptávku obcí po činnostech v kompetenci ORP, vyškolení v nových postupech, zjištění informací, metodické pomoci atp. Tyto informace bude předávat prostřednictvím vedení ORP jednotlivým pracovištím úřadu ORP a tím zajišťovat aktuální provázanost poptávky a nabídky v těchto oblastech.

Dobrovolný svazek obcí.

Jednání členských obcí DSO se odehrává obvykle v zasedací místnosti ORP. Přípravuje a svolává ho tajemnice DSO a řídí předseda DSO, zápis pořizuje tajemnice DSO. Na zasedáních DSO jsou obcím předávány informace týkající se záležitostí většiny obcí, jejich řešení je však v jejich kompetenci. Získané informace jsou proto starosty dále diskutovány v jednotlivých obcích. Na zasedáních DSO jsou dále projednávány otázky společné – společného postupu a společných projektů. K nim jsou přijímána usnesení. Jedná se např. o záležitosti propagace regionu, veřejné dopravy, společných nákupů, ale i fungování DSO. Tyto činnosti zajišťuje buď úřad ORP nebo různé typy jiných organizací (destinační

společnost, MAS, IREDO,...), DSO se podílí obvykle pouze finanční podporou. Členové DSO jsou si při hlasování rovni.

Doporučení:

1. Bylo by vhodné posílit roli tajemníka či jiného zaměstnance svazku, aby spolupráce obcí na platformě DSO mohla být více rozvinuta. Svazek má projednaných několik společných projektových záměrů (viz akční plán), jejich příprava realizace však bude časově náročná a není možné ji uskutečnit ve stávajícím personálním zajištění. Alternativně je možné zajistit uskutečnění projektů některou z členských obcí, jen málo z nich však má potřebné kapacity. Možným řešením také zůstává objednání poradenské pomoci u externích spolupracovníků, je však třeba zajistit dostatečné finanční prostředky, kompetentního zástupce DSO a vhodné informační toky.
2. V případě, že svazek bude rozšiřovat svou činnost, bude potřeba zajistit její financování. Ať už osobou tajemníka, jiným zaměstnancem ORP nebo jiným subjektem je potřeba zajistit fundraising pro záměry a činnost DSO, aby výše členských příspěvků nemusela být zásadně zvýšena.
3. Bylo by vhodné, aby projekty DSO vycházely ze společných potřeb převažujícího počtu členských obcí, aby nedocházelo ke sporům při rozhodování o jejich přípravě a realizaci. Mohlo by se jednat o projekty z oblasti životního prostředí – nakládání s vodou, odpady, ochrana před katastrofami, péče o občany – školství, veřejná doprava, sociální péče, atp., tedy takové, u nichž společný postup povede ke kapacitním a finančním úsporám při řešení totožné problematiky.
4. I když je záštita ORP pro činnost DSO přínosná, vede k dominanci zástupce ORP při jednání DSO. Bylo by vhodné střídat místa zasedání DSO a osoby pověřené jeho řízením. Součástí zasedání by mělo být i vystoupení starosty hostitelské obce s představením aktuální problematiky obce.

Místní akční skupina.

Zasedání valné hromady MAS se koná cca 1x za 6 až 8 týdnů, vždy v jiné členské obci. Je tak dána příležitost zástupci hostitelské obce i organizace k představení vlastní činnosti a propagaci. Na zasedáních jsou předávány informace týkající se záležitostí MAS. O některých záležitostech (v souladu se stanovami MAS) se hlasuje a přijímají usnesení. Jedná se i o vlastní projektovou činnost, která zahrnuje i projekty spolupráce. Ty jsou v převážné míře iniciovány a připravovány zaměstnanci MAS, kteří následně také vedou jejich realizaci. Veškerá projektová činnost MAS včetně režijních výdajů je z větší části hrazena z dotací. Členové MAS a subjekty z jejího území se finančně či personálně podílejí na realizaci některých dílčích aktivit podle svého zapojení do projektu, ve velké většině jsou však přínosy projekty bezplatné a veřejné. Kromě projektové činnosti probíhá na půdě MAS i spolupráce formou předávání informací, spolupořádání akcí, atp.

Doporučení:

1. Nevýhodou dosavadní praxe spolupráce na platformě MAS je to, že přes očekávanou variabilitu projektů i jejich žadatelů, všechny dosud vzniklé projekty vznikly z iniciativy a pod řízením aparátu MAS. Je tím na jedné straně zajištěna profesionalita při plnění povinných administrativních postupů dotačních programů, na druhé straně však tato skutečnost vede k pasivitě členů a závislosti na činnosti aparátu MAS. Vhodné by bylo posílit činnost Programového výboru a pracovních skupin MAS při projektové činnosti ve smyslu přinášení záměrů a zajištění jejich realizace. Zapojení obcí, neziskových organizací i podnikatelů by mělo být pro MAS výhodou. Je potřeba tuto výhodu zohlednit v tématech společných projektů. Měly by být zaměřeny na oblasti, které se dotýkají více zájmových skupin, např. zaměstnanosti, vzdělávání, spolupráce se zahraničím, zájmové činnosti, atp.
2. Vedle tradičních, ověřených a dominantních subjektů ORP a DSO zůstává MAS ve stínu přes to, že v rozvoji Rychnovska z nich působí nejdéle. Je to způsobeno specifiky její členské základny, způsobem rozhodování, jednání, statutem neziskové organizace, názvem atp., tedy podmínkami stanovenými pravidly programu LEADER, který realizuje jako svou hlavní činnost. Zároveň je to však způsobeno i nedůslednou komunikací s veřejností, malou propagací úspěchů, roztržitostí aktivit. Bylo by potřeba propracovat strategii komunikace s veřejností a důsledně ji uplatňovat, zejména co do pravidelnosti a pokrytí území.

Nově založená Pracovní skupina spolupráce.

Doporučení:

1. Pracovní skupina by zpočátku měla fungovat jako koordinátor spolupráce, postupně by pak mohla přebírat některé výkonné role. Jako koordinátor by měla vytvořit systém spolupráce v regionu, např. specifikovat podrobněji každý ze subjektů a jeho možnou roli ve spolupráci, zajistit diferenciaci témat řešených těmito subjekty, navrhnout systém interní i externí komunikace, rozdělení pravomocí, odpovědností atp. Jejimi členy by měli být přirozené autority, které posílí postavení Pracovní skupiny spolupráce jako záruky efektivních a smysluplných aktivit spolupráce v regionu.

5 Financování

Nové postupy v organizaci spolupráce v území nevyžadují významné, případně žádné nové finanční prostředky.

Obec s rozšířenou působností.

Činnost stávající i doporučovaná budou financovány z rozpočtu ORP v dosavadním rozsahu. Případně vytvořená pozice „koordinátora spolupráce“ bude pravděpodobně obsazena stávajícím zaměstnancem ORP na zkrácený PÚ a měla by ve výsledku přinést finanční úsporu sdílením dosavadních aktivit s DSO a MAS.

Dobrovolný svazek obcí.

Dosavadní finanční zajištění aktivit je uskutečňováno z členských příspěvků obcí, příp. z dotací Královéhradeckého kraje. Výhodou je bezplatný přenos know-how mezi členy DSO. V případě doporučovaného posílení úvazku tajemníka či jiné osoby zajišťující společné projekty, by bylo potřeba navýšit i rozpočet svazku. Jednalo by se buď o navýšení členských příspěvků obcí nebo získání jiných finančních zdrojů fundraisingem. Důležitou podmínkou udržitelnosti takového řešení, je vhodná osoba v pozici „tajemníka“, který by výsledky své práce obhájil. Střídáním míst setkání DSO se rozdělí i finanční zátěž spojená s uspořádáním schůze.

Místní akční skupina.

Činnost stávající i doporučovaná budou jako doposud financovány z dotačních či vlastních zdrojů v potřebném rozsahu. Výhodou je bezplatný přenos informací a know-how mezi členy i obcemi z území MAS a také určitá periodická jistota dotačních prostředků z programu LEADER. Díky jim je možné plánovat a zajistit doporučenou informační a propagační kampaň v následujících letech. Další výhodou MAS je možnost získávání finančních prostředků nabídkou služeb (hlavně dotační management) veřejnosti.

Pracovní skupina spolupráce.

S činností pracovní skupiny nebudou spojeny žádné náklady, resp. případné drobné režijní výdaje budou hrazeny vysílajícím subjektem.

5.1 Mzdové náklady

ORP – koordinátor spolupráce

Mzda bude hrazena z rozpočtu ORP (cca 0,1 PÚ)

DSO – tajemník

Mzda bude hrazena z členských příspěvků DSO či z dotačních zdrojů (v závislosti na rozsahu činnosti)

MAS – animační pracovník

Mzda bude hrazena z rozpočtu MAS a dotačních zdrojů (cca 0,1)

Pracovní skupina spolupráce – členové

Bez nároku na mzdu, případně ze zdrojů vysílajících organizací, případně z dotačních zdrojů (v závislosti na rozsahu činnosti)

5.2 Provozní náklady

ORP – koordinátor spolupráce

Režijní výdaje budou hrazeny z rozpočtu ORP, činnost bude probíhat v prostorách ORP.

DSO – tajemník

Režijní výdaje budou hrazeny z rozpočtu ORP, činnost bude probíhat v prostorách ORP, případně jiné členské obce.

MAS – animační pracovník

Režijní výdaje budou hrazeny z rozpočtu MAS a dotačních zdrojů v rámci dalších aktivit, činnost bude probíhat v prostorách MAS.

Pracovní skupina spolupráce – členové

Případné režijní výdaje (cestovné, kancelář) budou financovány ze zdrojů vysílajících organizací.

5.3 Ostatní náklady

ORP – koordinátor spolupráce

Případné kancelářské vybavení bude hrazeno z rozpočtu ORP

DSO – tajemník

Případné kancelářské vybavení bude hrazeno z členských příspěvků DSO či z dotačních zdrojů

MAS – animační pracovník

Případné kancelářské vybavení bude hrazeno z rozpočtu MAS a dotačních zdrojů

Pracovní skupina spolupráce – členové

Bez nároku na ostatní náklady, členové budou využívat vybavení soukromé nebo vysílajících organizací.

6 Vyhodnocení efektivity

V navrhovaném systému spolupráce nevzniká nový subjekt, jehož efektivitu je potřeba posuzovat. Systém je stávající a nevyžaduje žádné, resp. větší finanční náklady. Přesto je hodnocení jeho funkčnosti důležité, protože rozsah aktivit spolupráce by měl postupně vzrůstat a udržitelnost zázemí spolupráce je jeho základní podmínkou.

Hodnocení efektivity bude, tak jako aktivity spolupráce, hodnoceno na 4 úrovních – na platformě ORP, DSO, MAS a na společné platformě v Pracovní skupině spolupráce.

Obec s rozšířenou působností.

Hodnocení spokojenosti spádových obcí s kvalitou spolupráce na půdě ORP bude prováděno celoročně sběrem námětů a připomínek starostů spádových obcí pracovníky úřadu ORP. Ti budou s relevantními náměty seznamovat pověřeného pracovníka (koordinátora spolupráce), který povede jejich evidenci. Zároveň povede evidenci opatření přijatých ze strany úřadu. S přehledem získaných podnětů a jejich řešení seznámí členy ORP na jejich zasedání min. 1x ročně. Zároveň zde přednese zprávu o průběhu spolupráce za uplynulé období – počet akcí pořádaných pro obec ORP, účast a spokojenost. Tyto informace bude získávat účastí na připravených akcích. Formou diskuze na zasedáních či dotazníkové akce bude sbírat náměty na další aktivity a zlepšení spolupráce. Podle pevně stanoveného postupu předá plán aktivit, přehled uskutečněných aktivit spolupráce a jejich hodnocení nejm. 1x ročně Pracovní skupině spolupráce.

Dobrovolný svazek.

Hodnocení spolupráce bude probíhat spíše neformálně formou diskuze na zasedáních svazku. Na spokojenosti starostů a jejich dalších objednávkách bude záviset i posilování kapacit personálního zajištění spolupráce (tajemníka či jiných osob) a potřebnost finančních zdrojů. Zprávu o aktivitách spolupráce zpracuje pověřená osoba (tajemník) 1x ročně a předá ji starostům k projednání v obcích. Tato zpráva bude po odsouhlasení členy DSO předána Pracovní skupině spolu s plánem aktivit také schváleným členy DSO.

Místní akční skupina.

Pravidelné hodnocení a evaluace činnosti je podmínkou činnosti MAS v programu LEADER. MAS zpracovává monitorovací zprávu 3x ročně a předává ji nadřízenému orgánu (MMR). Obsahem zprávy je přehled činnosti, finančních toků, personálního nasazení a plán aktivit na další období. Zpráva je připravována zaměstnanci MAS, schvalována členy MAS a posuzována nadřízeným orgánem. V této praxi bude MAS pokračovat i nadále. Také v rámci další projektové činnosti zpracovává MAS a předkládá nadřízeným orgánům monitorovací zprávy o průběhu realizace a udržitelnosti projektů. Zprávy procházejí stejnými postupy jako zprávy LEADER. Souhrnné hodnocení a evaluaci uskutečňuje

MAS 1x za 3 roky. Posuzuje plnění cílů strategického plánu, vhodnost nastavených postupů, zájem, připomínky, atp. Hodnocení probíhá formou dotazníkových akcí a diskuzí s členy a starosty spádových obcí. Zprávu opět schvalují členové MAS a následně nadřízený orgán. O všech těchto monitorovacích a evaluačních aktivitách bude MAS prostřednictvím svých zástupců informovat Pracovní skupinu spolupráce.

Pracovní skupina spolupráce.

Bude průběžně monitorovat průběh spolupráce v území. Jejím úkolem bude předávat informace a poznatky, doporučovat vhodná řešení, vyhledávat vhodné postupy pro všechny 3 platformy spolupráce. Na základě předaných zpráv bude zpracovávat 1x ročně souhrnnou zprávu o stavu spolupráce v území včetně doporučení směřujících k jejím zlepšení.

7 Závěr

Úkol analýzy a projednání institucionalizace meziobecní spolupráce byl přínosný. Přiměl zúčastněné starosty a další osoby zamyslet se nad možnostmi a přednostmi spolupráce a jejich dosavadním využíváním.

Na území ORP Rychnov nad Kněžnou bylo zjištěno, že se současnými postupy spolupráce panuje mezi obcemi spokojenost. Je to dáno jednak dobrým fungováním tradičních platforem spolupráce – ORP, DSO, MAS, jednak i nepřiliš vysokými nároky, které jsou na rozsah spolupráce kladeny. Dosavadní spolupráce se odehrává převážně neformálně, diskuzemi při různých setkáních, vzájemnými radami, metodickou pomocí. Společných projektů obcí vzniká jen málo, po vlně projektů společné technické infrastruktury v počátcích tisíciletí, došlo k úbytku společných projektů zejména z důvodu nedostatku evidentních společných témat, nedostatku finančních prostředků a větší samostatnosti obcí. Pokud obce spolupracují, tak převážně mezi sebou navzájem, společné projekty s odlišnými subjekty (podnikateli, NNO) nevznikají prakticky vůbec nebo pouze s organizačním a finančním zajištěním MAS.

Situaci však lze měnit jen pozvolna, finanční, politická ani legislativní situace v obcích a v ČR spolupráci příliš nepomáhají. V obcích panuje nejistota a nedůvěra v nové postupy. Navržené řešení, tedy postupná systematizace postupů a profesionalizace platforem s využitím stávajících a ověřených subjektů a bez nároku na překotné zvyšování kapacit, je starosty vnímáno jako dostatečně progresivní krok, který rozvoj spolupráce umožní. Skutečnost bude záviset na osvědčených místních autoritách a jejich nových aktivních nástupcích, kteří dají pojmu spolupráce na území Rychnovska obsah.

8 Přílohy

1. Zápis z jednání o EMOS ze dne 11.8.2015, Prezenční listina.
2. Zápis z jednání o EMOS ze dne 18.8.2015, Prezenční listina.
3. Zápis z jednání o EMOS ze dne 26.8.2015, Prezenční listina, 2 fotografie.
4. Zápis ze závěrečného jednání o EMOS ze dne 8.9.2015, Prezenční listina, fotografie.